

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาผลการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเพื่อลดความเครียดของผู้ป่วยโรคเบาหวาน โรงพยาบาลชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินงานตามขั้นตอนดังนี้

1. ประชากร
2. กลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือ
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล
7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ป่วยที่ได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์ว่าเป็นโรคเบาหวาน ที่มีระดับน้ำตาลในเลือดตั้งแต่ 160 mg% ขึ้นไปและมารับบริการที่คลินิกผู้ป่วยโรคเบาหวาน โรงพยาบาลชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ป่วยที่ได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์ว่าเป็นโรคเบาหวานที่มารับบริการที่คลินิกผู้ป่วยโรคเบาหวาน โรงพยาบาลชนแดน ที่มีระดับน้ำตาลในเลือดตั้งแต่ 160 mg% ขึ้นไป และสมัครใจเข้าร่วม จำนวน 8 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบวัดความเครียดของผู้ป่วยโรคเบาหวาน ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 4 ระดับ
2. โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเพื่อลดความเครียดของผู้ป่วยโรคเบาหวาน

วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือ

แบบวัดความเครียดของผู้ป่วยโรคเบาหวาน

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับงานวิจัย ร่วมกับการศึกษาข้อมูลเบื้องต้น โดยสัมภาษณ์ผู้ป่วยโรคเบาหวาน ในเรื่องสาเหตุของความเครียดจากโรคเบาหวาน
2. กำหนดกรอบแนวคิดเกี่ยวกับปัญหาในการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มแก่ผู้ป่วยโรคเบาหวาน และสร้างแบบสอบถาม
3. สัมภาษณ์ พูดคุยกับผู้ป่วยโรคเบาหวานจากหลายแห่งถึงปัจจัยที่ก่อให้เกิดความเครียดเมื่อเป็นโรคเบาหวาน เพื่อนำมาสร้างแบบวัดความเครียดของผู้ป่วยโรคเบาหวานต่อไป
4. ร่างรูปแบบของแบบวัดให้ครอบคลุมนิยามศัพท์และขอบข่ายของเรื่องที่วัดโดยกำหนดรูปแบบของแบบวัดเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 4 ระดับ สำหรับข้อคำถามเป็นคำถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง โดยให้ผู้ตอบตอบแบบวัดตามความเป็นจริงแล้วให้ผู้ตอบใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่องว่างที่คิดว่าตรงกับความรู้สึกมากที่สุด มีคำตอบ 4 คำตอบ สำหรับข้อคำถามแต่ละประโยคคือ มากที่สุด ค่อนข้างมาก มีบ้าง ไม่มีเลย

ตัวอย่าง

ข้อคำถาม	มากที่สุด	ค่อนข้างมาก	มีบ้าง	ไม่มีเลย
0 ท่านระมัดระวังไม่ให้เกิดบาดแผลตามร่างกาย				
00 ท่านมีกำลังใจในการดูแลตนเอง				

เกณฑ์การตรวจให้คะแนน

การตรวจให้คะแนนของแบบวัดนี้ มีทั้งข้อความที่มีความหมายทางบวกและข้อความที่มีความหมายทางลบ และให้คะแนนแต่ละข้อความกำหนดน้ำหนักตัวเลือกในช่องต่างๆ แบบน้ำหนักสัมพันธ์ โดยแต่ละตัวเลือกมีน้ำหนักดังนี้ 4,3,2,1

ข้อที่มีความหมายทางลบ ได้แก่ ข้อ 11,15,18,26,27,28

5. นำแบบวัดที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านเพื่อตรวจสอบความตรงในเนื้อหา โดยพิจารณาจากดัชนีความสอดคล้องรายข้อ (IOC) พร้อมตรวจแก้ไขเนื้อหาและการใช้สำนวนภาษา ตลอดจนพิจารณาความเหมาะสมทั่วไปของแบบสอบถาม

สำหรับผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบแบบวัดความเครียดของผู้ป่วยโรคเบาหวาน ได้แก่

5.1 รองศาสตราจารย์อารี ตัณฑ์เจริญรัตน์ อาจารย์ประจำสาขาวิชาจิตวิทยาการ
แนะแนว ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

5.2 อาจารย์อุบล พงษ์พัฒน์ ครูชำนาญการพิเศษ หัวหน้างานแนะแนว
โรงเรียนวัดราชบุรุษสโมสร อำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก

5.3 คุณลลิตา ปรุงเสริม นักจิตวิทยาคลินิก โรงพยาบาลศรีสังวรสุโขทัย
ผลการวิเคราะห์แบบวัดได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง(IOC) รายข้อ อยู่ในช่วง 0.66 – 1.00
จำนวน 30 ข้อ

6. ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญและนำไปทดลองใช้
(Try-out) กับผู้ป่วยโรคเบาหวาน โรงพยาบาลชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 30 คน เพื่อหาค่า
ความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบวัดความเครียดของผู้ป่วยโรคเบาหวานโดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟา
(Alpha Coefficient) ของ ครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.76

7. นำแบบวัดความเครียดของผู้ป่วยโรคเบาหวานฉบับสมบูรณ์พร้อมที่จะนำไป
เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

1. ศึกษาค้นคว้ารายละเอียดเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มที่ส่งผลกระทบต่อ
ความเครียดของผู้ป่วยโรคเบาหวาน จากเอกสาร และงานวิจัยต่างๆ ตลอดจนศึกษาทฤษฎีและ
แนวทางปฏิบัติในการจัดโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มให้สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมาย

2. สร้างโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มโดยคำนึงถึงจุดมุ่งหมายในการศึกษา
ค้นคว้าครั้งนี้ และนำโปรแกรมดังกล่าวไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ ซึ่งเป็น
ผู้ทรงคุณวุฒิทางจิตวิทยาการแนะแนว รวมทั้งมีประสบการณ์ในงานด้านแนะแนวและการ
ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับผู้ป่วยร่วมด้วย ซึ่งได้ตรวจสอบความเหมาะสมและสอดคล้องระหว่าง
จุดมุ่งหมาย นิยามศัพท์เฉพาะกิจกรรม เนื้อหา วิธีดำเนินการและการประเมินผล จากนั้นผู้ศึกษา
ค้นคว้านำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ปฏิบัติตามขั้นตอน
ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาข้อมูลของกลุ่มประชากรก่อนที่จะศึกษา

2. ผู้วิจัยเสนอขอให้บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ออกหนังสือขอความร่วมมือไปยังผู้อำนวยการโรงพยาบาลชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ เพื่อขอให้ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากผู้ป่วยโรคเบาหวาน
3. เมื่อได้รับการอนุญาตจากผู้อำนวยการโรงพยาบาลแล้ว ผู้ศึกษาค้นคว้าจึงนำไปดำเนินการศึกษาค้นคว้าและเก็บข้อมูลต่อไป
4. เลือกกลุ่มตัวอย่างจำนวน 8 คนโดยสุ่มแบบเจาะจงและสมัครใจเข้าร่วม

วิธีการดำเนินการทดลอง

1. ขั้นเตรียมการทดลอง
  - 1.1 วางแผนการจัดโปรแกรมกิจกรรม
  - 1.2 เตรียมสถานที่และอุปกรณ์
  - 1.3 เตรียมกลุ่มตัวอย่าง โดยนัดหมาย วัน เวลา สถานที่
2. ขั้นทดลอง
  - 2.1 ผู้ศึกษาค้นคว้าดำเนินการทดลองโดยให้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 8 คนทำแบบวัดความเครียดของผู้ป่วยโรคเบาหวานที่สร้างขึ้น จากนั้นนำมาตรวจให้คะแนน
  - 2.2 ให้กลุ่มตัวอย่าง เข้าร่วมโปรแกรมกิจกรรม ทุกวันอาทิตย์เวลา 10.00 - 11.00 น. จำนวน 10 ครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมง
3. ขั้นประเมินผล
  - 3.1 หลังจากสิ้นสุดโปรแกรมกิจกรรมแล้ว ผู้ศึกษาค้นคว้านำแบบวัดความเครียดผู้ป่วยโรคเบาหวานชุดเดิมไปทดสอบอีกครั้ง และนำไปตรวจคะแนน
  - 3.2 นำคะแนนทดสอบก่อนและหลังการทดลอง (Pretest – Posttest) ที่ได้จากแบบวัดความเครียดผู้ป่วยโรคเบาหวาน มาวิเคราะห์หาความแตกต่าง
4. ขั้นสรุป

เปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ค่าทดสอบที่ (t-test)

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของคะแนนจากแบบวัดความเครียดของผู้ป่วยโรคเบาหวาน

2. เปรียบเทียบความเครียดของผู้ป่วยโรคเบาหวานก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม โดยใช้ค่าทดสอบที (t-test) แบบกลุ่มตัวอย่างไม่เป็นอิสระจากกัน (Dependent Sample)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) (เกษม สหราชทิพย์, 2543, หน้า 225)

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{n}$$

$\bar{x}$	แทน	ค่าเฉลี่ยของคะแนน
$\sum x$	แทน	ผลรวมของคะแนน
n	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

2. ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (เกษม สหราชทิพย์, 2543, หน้า 227)

$$S.D. = \sqrt{\frac{n \sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

S.D.	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
$\sum x$	แทน	ผลรวมของคะแนน
$\sum x^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัว
n	แทน	จำนวนของกลุ่มตัวอย่าง

3. หาค่าความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังการทดลอง ของกลุ่มทดลอง ระหว่างก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้ค่าทดสอบที (t- test) ไม่เป็นอิสระต่อกัน (Dependent Sample) โดยใช้สูตร (เกษม สหรัยทิพย์, 2543, หน้า 230)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{n-1}}}$$

$$df = n-1$$

เมื่อ t แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการแจกแจงแบบ t

D แทน ค่าผลต่างระหว่างคู่คะแนน

N แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างหรือจำนวนคู่คะแนน

4. สถิตินาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) คำนวณโดยใช้สูตร (เกษม สหรัยทิพย์ . 2543 หน้า 186)

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{s_x^2} \right]$$

เมื่อ α แทน ค่าความเที่ยงของแบบทดสอบ

k แทน ความยาวของแบบทดสอบ หรือ จำนวนข้อสอบในแบบทดสอบ

s_i^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนของข้อสอบรายข้อ

s_x^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนรวมของแบบทดสอบทั้งฉบับ